

İSTANBUL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

Broşür Setlerimiz

ÖĞRENCİ

Akran Zorbalığı
Bedenini Koruma
Ergenlik
Etkili Öğrenme

VELİ

Ağır Düzeyde Zihinsel Yetersizlik
Akran Zorbalığı
Alt İslatma
Anne Baba Tutumları
Bedensel Yetersizlik
Cerebral palsy
Çocuk İhmalı ve İstismarı
Çocuklarda Davranım Bozukluğu
Çocuklarda Öfke ve Saldırganlık
DEHB
Destek Eğitim
Dil ve Konuşma Bozuklukları
Down Sendromu
Ergenle İletişim
Ergenlik Dönemi
Etkili Öğrenme
Görme Yetersizliği
Güvenli İnternet Kullanımı
Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizlik
İşitme Yetersizliği
Kardeş Kısırcağı
Kayıp ve Yas
Kekemelik

Hazırlayan Birim:

Özel Eğitim ve
Rehberlik
Hizmetleri
Bölümü

17
Veliler İçin

GÜVENLİ İNTERNET KULLANIMI

İSTANBUL
MİLLÎ EĞİTİM
MÜDÜRLÜĞÜ
2017

Günümüzde bilgisayar ve internet hayatımızda oldukça geniş bir yer kaplamaktadır. Çocukların bilgi edinmek için ansiklopedi karıştırdığı günler artık geride kalmıştır ancak keşfedilen her iyi yenilik gibi bilgisayarın ve internetin de hayatımıza getirdiği yükler mevcuttur. Doğru kullanılmadığında pek çok problemi de beraberinde getirmektedir. Yanlış kullanımlar sonucu çocuklarımız istenmeyen görüntü ve bilgilere ulaşmakta, yanlış arkadaşlıklar geliştirebilmekte, sanal oyunlar vasıtasıyla gerçek hayattan koparak şiddeti beyinlerinde meşrulaştırmakta, en önemlisi de sosyalliklerini kaybetmeye başlamaktadır.

Çocuklar İnterneti Ne İçin Kullanıyor?

Mesajlaşmak, gezinmek, oyun oynamak, bilgi edinmek, anında sohbet etmek, resim, müzik veya metin belgeleri bulmak, indirmek veya değiş tokuş etmek için kullanır. Bunlar arasında internette gezinme, okul arkadaşları ile anında veya elektronik posta ile mesajlaşma gibi kullanımlar ilk sırada yer alır. Arkadaşlıklarını sürdürmek, arkadaşlar veya arkadaşlık hakkında konuşmak, sosyal yaşantıları paylaşmak, gündelik olaylar hakkında sohbet etmek sosyal ilişkilerini sürdürmelerini sağlar. Mesajlaşma, çocuk ve ergenler tarafından can sıkıntısından kurtulmanın bir yolu olarak da görülmektedir.

23- İnternet ve bilgisayar evinizde ya da çocuğunuzun okulunda yoksa ve çocuğunuz interneti başka bir yerde kullanmak zorunda ise bu yerin neresi olduğu hakkında bilgi sahibi olunuz. Sizin izniniz olmaksızın bu yerlere gitmemesi gerektiği konusunda çocuklarınızı uyarınız. Çocuklarınızı için uygun olmayan sigara içilen, filtreleme kullanmayan işletmelerde, ortamlarda bulunmamaları konusunda çocuklarınıza bilgi veriniz.

24- Unutmayınız ki yanlarında velisi olmayan 12 yaşın altındaki çocukların internet kafelere alınmaması gerekir. Yaşları tutmadığı halde çocukları kabul eden işletmeler aslında kanuna aykırı işlem yapıyor demektir. Lütfen onlar dikkat etmese bile bu kurala sizler dikkat ediniz ve gerekli ise çocuğunuzla birlikte bu yerlerde bulununuz.

ANNE ve BABALAR;

Kendinizi internet kullanımı konusunda eğitin. Anlamadığınızı, hâkim olmadığınızı konuları araştırın. Çocuğunuzun üye olduğu sitelere siz de üye olunuz, oynadığı oyunları siz de indirip deneyiniz.

KAYNAKÇA

http://www.rtuk.org.tr/sayfalar/IcerikGoster.aspx?icerik_id=b10e2a70-368c-493c-9750-2d2bf18d8672 (29.06.2014)

<https://www.tse.org.tr/tr/icerikdetay/2431/7117/cocuklaricinsosyal-medya-.aspx>

16- Çocuğunuza internet ortamında yeni tanışılan kişilerle her zaman kendileri ile ilgili doğru bilgiler vermeyebileceği, kimlikleri ve yaşlarıyla ilgili yanlış bilgiler verebileceği gerçeğini anlatınız. İnternet sohbet alanlarında ve haber gruplarında ilk defa karşılaşılan yeni mesaj ve kişileri mutlaka velilerine göstermelerini isteyiniz.

17- Çocuğunuza, size sormadan internet ortamında alış veriş yapmaması gerektiğini; istenilen kredi kart numaraları bilgilerini vermemesini öğretiniz.

18- Çocuğunuzun, internet sohbetlerinde onlardan yapmamaları gereken ya da onları rahatsız eden bir davranışta bulunmalarını isteyenler olduğu takdirde, sohbeti bırakarak hemen size haber vermesini ve olay anlatmasını isteyiniz. Çocuğunuzun size güvenmesini sağlayınız. Çocuğunuza kızmayınız, korkutmayınız. Çocuğunuza her konuda destek vereceğinizi hissettiriniz.

19- Çocuğunuzdan, internet sitelerinden bilgisayara yükleyecekleri veya indirecekleri programlar ve içerikler hakkında size haber vermesini, sizin izniniz olmaksızın bu işlemleri yapmamasını isteyiniz.

20- Çocuklara, internet ortamında başkalarını rahatsız edecek davranışlarda bulunmamalarını öğretiniz.

21- Şaka yapmak amacıyla dahi arkadaşlarıyla hatta hiç kimseyle korkutmak amacıyla tehdit edici bir üslupla iletişim kurmamalarını anlatınız. Günlük hayatta olduğu gibi, internette de kötü ve kaba kelimeler kullanmamalarını, kibar ve güzel bir dil kullanmalarını isteyiniz.

22- Kelimeleri büyük harflerle ve uzatarak yazmak, düşüncelerimizi iletişimde bulunduğumuz kişiye ısrarcı bir şekilde kabul ettirmeye çalışarak ifade etmenin saldırgan bir ifade tarzı olarak anlaşılabilceğini, bu tür iletişimden uzak durulması gerektiğini öğretiniz. Çocuğunuza karşı bu tarz iletişimde bulunanları uyarmasını, uyarılarını dikkate almayanlarla iletişimde bulunmamasını, internet ortamından çıkmasını belirtiniz.

Çocuklar İçin Sosyal Medya Güvenliği

İş ve özel hayatımıza giren sosyal paylaşım siteleri aynı zamanda siber suçlular için sayısız fırsat doğmasına neden oldu. Sosyal medya sitelerden doğabilecek tehlikeler konusunda farkındalığın artırılması önemli hale geldi. Çocukları; sosyal paylaşım sitelerinde güvende tutmak için gerekli özen, aileler ve eğitim kurumları tarafından gösterilmelidir.

Çocuklar İçin Sosyal Medya Güvenliği Kuralları

1. Sosyal Medyada Çocukları Bekleyen Tehlikeler:

*****Yabancıların Çocuklara Ulaşabilmesi**

Sosyal paylaşım siteleri kötü niyetli insanların kurban bulmak için sıkça kullandıkları kaynaklardır. Hırsızlar, yakınları tatilde olan ve soyabilecekleri evleri tespit etmek için sosyal paylaşım sitelerini kullanırken, pedofiller bu siteleri kurban bulmak için kullanıyor. Suçlu profili ne olursa olsun, birilerinin bize ve çocuğumuza basit birkaç arama yaparak ulaşabileceğini aklımızda tutmalıyız.

*****Yabancılarla İletişim Kurmaları**

Sosyal paylaşım siteleri, adlarından da anlaşılđı gibi paylaşım yapma ve iletişim kurma ortamlarıdır. İdeal şartlarda gerçek hayatta tanımadığımız kimseyle iletişim kurmamamız gerektiğini bilmemize rağmen uygulamada durum bu kadar net olmayabilir. Çocuğumuzun da tanımadığı ve kötü niyetli olabilecek yabancılarla bu sitelerde iletişim kurabileceğini bilmeliyiz.

*****Yabancılarla Buluşmaları**

Çocuğunuzun internette tanıştığı biri veya birileriyle isteyerek, kandırılarak veya zorlanarak buluşması, yaşanabilecek olumsuz durumlardan biridir.

*****Çevrimiçi Tacize Uğramaları**

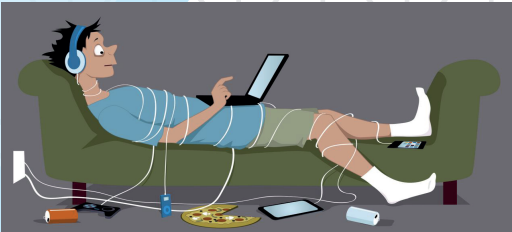
İnternette sözlü tacize uğramak çok kolaydır. Çoğu kullanıcının klavye başında ve taciz ettikleri kişiden uzak olmaları birçok konuda daha cesurca yazmalarına imkan veriyor. Çocuğunuz forumlarda, anlık mesajlaşma uygulamalarında veya sosyal paylaşım sitelerinde tacize uğrayabilir.

*****Yaşlılarından Baskı Görmek**

Tenefüslerde kendinden büyük çocukların baskısı ile harçlığını vermek zorunda kalması gibi, çocuğunuz sosyal paylaşım sitelerinde de baskı görebilir. Dijital çağın kabadayılığı gibi düşünebileceğimiz baskılar son derece sık görülen olaylardır. Bu durumlarda çocuğunuzun sadece bunlardan etkilenmemesini sağlamayı değil, biz eğitimcilerle konuşmalarını da sağlamalıyız.

*****İnternet Kabadayılığı**

Okul bahçelerinde karşılaşılan kabadayılık örneklerinden farklı olarak internet üzerinden veya SMS ile kabadayılık yapmak için çocukların yüz yüze olmaları gerekmez. Bu nedenle "Siber Zorbaların" fiziksel olarak güçlü olmaları veya kavga etmeyi sevmeleri de gerekmez, klavye başında başka bir çocuğun psikolojisini ciddi şekilde etkileyebilirler.

7- İnternette mümkünse çocuğunuzla birlikte geziniz. Eğer çocuğunuz bu konuda isteksiz ise, sadece sizin ve okul öğretmenlerinin onayladığı siteleri ziyaret etmesi konusunda çocuğunuzun uyarınız.

8- Çocuğunuzun internet kullanımını sık sık denetleyiniz. Hangi sitelere girdiği, hangi sohbet ortamlarında bulunduğu konusunda fikir sahibi olunuz. Mümkünse sohbet ortamlarındaki arkadaşlarını tanımaya çalışınız.

9- Çocuğunuzun internet ortamında güvenliğini sağlamak ve zararlı içeriklerden korumak amacıyla gerekli güvenlik ve filtreleme programlarını edininiz.

10- Çocuğunuza internet ortamında tanımadığı kişilerle sohbet etmemesini, iletişim kurmamasını öğretiniz.

11- Çocuğunuzun, ziyaret ettiği sitenin "Güvenlikle ilgili sorularını" dikkatlice okumasını, sitenin istenilen bilgileri ne amaçla istediğini öğrenmesini ve gerektiği takdirde velilerine danışarak istenilen bilgileri vermesini belirtiniz. Sizin onayınız olmaksızın kendi resimlerini ve aile resimlerinizi, adresinizi, telefon numaranızı, okul adını vermemesini ifade ediniz.

12- Çocuğunuza sizin izniniz olmaksızın, kendi adresini, okulunun adını, telefon numaranızı, ebeveyninin iş adresleri ve iş yeri telefon numaraları gibi kişisel bilgileri internet sohbet ortamında kimseye vermemesi gerektiğini öğretiniz.

13- Çocuğunuz, internet kullanıcı adını ve şifresini sizin dışında hiç kimseye vermemelidir.

14- İnternet ortamında, sohbetlerde çocuğunuzun rahatsız eden görüntü, ses ve yazılar yer aldığı takdirde hemen bulunduğu internet ortamından çıkmasını ve size haber vermesini isteyiniz.

15- Çocuğunuzun, bir sitede yer alan oyunlara, aktivitelere, yarışmalara katılmadan önce bunların yaşına uygun olup olmadığı konusunda mutlaka size ve öğretmenine danışması gerektiğini belirtiniz.

1- Her şeyden önce çocuğunuzla iyi bir iletişim içinde olunuz. Çocuğunuzun arkadaşları, zevkleri, korkuları, sevdiği ve sevmediği konular hakkında bilgi sahibi olunuz. Çocuğunuza, her konuyu sizinle paylaşabileceği güvenini veriniz. Sizin yetersiz kaldığınız konularda uzmanlardan yardım alınız.

2- Çocuğunuzun internete girdiği bilgisayarın çocuğunuzun odasında olmamasına, evinizin ortak kullanım alanı içinde olmasına dikkat ediniz.

3- Çocuğunuzun internette kalma süresine ve bilgisayar kullanma süresine mutlaka kısıtlama getiriniz. Çocuğunuzun yaşına uygun olacak kullanma süresini belirleyiniz. Unutmayınız ki, uzun süre bilgisayar veya internet kullanımı çocuğunuzun sosyalleşmesine olumsuz etki yapabileceği gibi hareketsiz kalmasına, bazı fiziksel rahatsızlıklara neden olabilecektir. Çocuğunuzun oyuna, kitap okumaya, spor yapmaya ve sanata vakit ayırmasını sağlayınız.

4- Her konuda olduğu gibi, bu konuda da ebeveyn olarak çocuklarınıza iyi birer örnek olunuz. Bilinçli ve güvenli internet kullanım kurallarını öğreniniz ve uygulayınız.

5- Çocuğunuzla bilinçli ve güvenli internet kullanımı kuralları konusunda konuşunuz. Bu kuralların neler olduğunu anlaşılır bir şekilde açıklayınız ve kuralları kesin olarak koyunuz. Koyduğunuz kurallar ve konuşmalarınızda pozitif tutum sergileyiniz. Olumsuz söylemlerin çocuğunuzla kuracağınız iletişimde çatışmayı artırıcı unsur olabileceğini aklınızdan çıkarmayınız.

6- Çocuğunuzla ve okul öğretmenleriyle birlikte çocuğunuzun yaşına uygun ve güvenli olan internet sitelerinin adreslerini belirleyiniz. Belirlediğiniz sitelerin adreslerini bilgisayarınızın "Sık Kullanılanlar" bölümüne kaydediniz. Böylece bu sitelere giriş işlemi daha kolay olacaktır.

*****Çocuğunuz İnternette Aradığı Her Şeyi Bulabilir**

Sosyal paylaşım sitelerinin popülerliği suçluların bu sitelerde yerlerini almalarına neden olmuştur. Sosyal paylaşım siteleri üzerinden yasadışı ürün ve hizmetlerin ticaretinin yapıldığı bilinmektedir. Bomba yapımından, uyuşturucu satın alabileceği adreslere kadar aklınıza gelebilecek her şeyi bu sitelerde bulmak mümkündür.

*****Örgütler**

Sosyal paylaşım siteleri pek çok örgüt tarafından propaganda aracı olarak kullanılmaktadır. Çocuğunuzun sosyal paylaşım sitelerinde siyasi, bölücü veya dini örgütlerin propaganda çalışmalarıyla karşılaşması mümkündür.

2. Online Oyunlarda Çocuğunuzun Bekleyen Tehlikeler:

Çocuğunuz internette sadece sosyal paylaşım sitelerinde zaman geçirmiyor. İnternet üzerinden oynanan oyunların da çocukların internet kullanımı alışkanlıkları arasında önemli bir yer tuttuğunu biliyoruz. İnternet üzerinden oynanan oyunlar çocuğunuzun sosyal paylaşım sitelerindekilere ek olarak bazı yeni tehlikelerle karşı karşıya kalmasına neden olmaktadır.

a. Şiddet

İnternet üzerinden oynanan oyunların en popüler olanları arasında savaş oyunları ilk sıralardadır. Bu oyunlarda oyuncular bireysel veya takım halinde hareket ederek birbirlerini öldürür. Şiddet içeren oyunların çocukların ruhsal gelişimini olumsuz etkileyebileceğini gösteren bazı araştırma sonuçları olduğu için, çocuğunuzun uzun süreli bu şiddet ortamlarında maruz kalması sakıncalı olabilir.

b. Pornografik içerik

Bilgisayarların grafik özelliklerinin artması oyun görsellerinin de gerçeğe yaklaşmasını sağlamıştır. Çocuğunuz, belli bir yaş sınırı olan ve yetişkin içerikli oyunlara da internet üzerinden ulaşabilmektedir.

c. Suçlular

Belli şartlar ve biçimlerde ticaret yapma imkânı veren oyunlar vardır. Bu oyunları oynayanlar, oyun içerisindeki karakterlerini güçlendirmek veya hızlandırmak ya da silah almak için para harcayabilirler. İngilizce "İtem" olarak adlandırılan bu nesnelere ciddi ticari faaliyetlere konu olmakta, hatta oyuncuların nesnelere çalmak için özel olarak geliştirilmiş zararlı yazılımlar görülmektedir. İnternette paranın el değıştirdiği her ortamın suçlular için iştah kabartıcı olduğunu çocuklara hatırlamakta ve çocukları bu konularda uyarmakta fayda vardır.

d. Tacizciler

Oyunların çok belirli yaş ve cinsiyet kitlelerine hitap etmesi belirli bir çocuk grubuna karşı eğilimi olan tacizciler için çok sayıda olası kurban bulabilecekleri yerler olmalarına yol açmıştır. Bu nedenle oyun sitelerinde sahte çocuk profilleri ile çocuklarla iletişim kurmaya çalışan tacizciler vardır.

e. Kameralar

İnternet üzerinden oynanan oyunların bir bölümünün kamera kullanma imkânı vermesi ve bu sayede oyuncuların birbirlerini görebilmesi, tacizciler gibi çocuğunuzun doğrudan hedef alacak bazı suçlu türlerine cazip gelmektedir.

Kameralar Konusunda Öneriler

- ✓ Kamera yatak odasında olmamalıdır.
- ✓ Gerçek hayatta tanımadığınız kişilerle görüntülü görüşme yapmayın.
- ✓ Görüntülü olarak konuştuğunuz kişilerin, sizin görüntülerinizi habersiz bir şekilde kaydedebileceklerini hatırlayın.
- ✓ Çocuklarınızın kullandığı bilgisayarların kameralarını bant vb. ile kapatın, yapabiliyorsanız fiziksel olarak sökün. Saldırganların uzaktan ve kamera ışığını yakmadan kamerayı çalıştırıp sizi izleyebileceğini unutmayın.
- ✓ Kamerası olan bilgisayar veya akıllı cihazlarda mutlaka antivirüs yazılımı kullanın.
- ✓ Çocuğunuzun kamerayı açmamaları konusunda uyarın çünkü birçok olayda tacizcinin hedef aldığı çocuğunuzun, yaşına uygun olarak düzenlediği sahte bir profil kullanarak ilk teması kurduğunu, daha sonra da kamerayı açıp görüntülü görüşme yapma konusunda ısrar ettiğini görüyoruz.

